

5776



## Torah from Around the World

---

*Eén munt in een fles maakt een rinkelend geluid; een fles vol met munten maakt geen geluid; de geleerde die de zoon is van een geleerde is dus bescheiden; de geleerde die de zoon is van een am ha'aretz (een ongeletterde) schettert zijn kennis in het rond. (Bab.M. 85b)*

---

Omdat het Liberale Jodendom geen achtste dag Pesach houdt (in navolging van Israël) loopt de behandeling van de sidrot de komende weken uit de pas met de volgorde zoals de orthodoxie die hanteert.

---

Sjabbat 2 juli 2016 / 26 siewan 5776, Korach, Bemidbar 16:1 - 18:32  
Tanach: blz. 300 - 307  
Haftara: Tehilliem/Psalmen 49:1 - 21  
Tanach: blz. 1293 - 1294

*Commentaar: Rabbijn Judith Hauptman is hoogleraar Talmoed en Rabbijnse Cultuur aan het Jewish Theological Seminary, het Amerikaanse opleidingsinstituut voor Conservative rabbijnen. Ze publiceerde onder andere 'Women and Prayer: An Attempt to Dispel Some Fallacies', 'A Time to Mourn, A Time to Heal' en 'Judaism and a Just Economy'.*

Vertaler: Tamarah Benima

[Het Engelse origineel.](#)

---

## Elke leider moet openstaan voor kritiek

Deze week herlas ik de sidra, Korach, vanuit het gezichtspunt van een rabbijn en een leraar. Ik begrijp hem nu anders. De lezers moeten, natuurlijk, sympathie opvatten voor Mosjé en Aharon, en hen zien als de nobele leiders die zwoegden voor het goede voor de gemeenschap en knap werk deden met een dwars zootje. Maar, laat me dat opmerken, meer dan 250 mensen kwamen tegen deze leiders in opstand en beschuldigden hen er van dat zij handelden op zelfzuchtige wijze. Was de klacht van deze mensen ergens op gebaseerd?

Het antwoord is, dat het niet zo was dat deze leiders boven alle kritiek verheven waren. Totdat Korach en de anderen de autoriteit van Mosjé en Aharon ter discussie stelden, leek er

geen enkele mogelijkheid te zijn om kritiek te uiten. En als mensen die ongelukkig zijn met hun leiders geen manier hebben om dat te uiten, dan valt dat de leiders te verwijten. De boodschap van deze sidra is dat iedere autoriteit van tijd tot tijd moet proberen te achterhalen wat de gemeenschap denkt over de manier waarop zij hun taak uitvoeren. Een leider moet er actief naar vragen, zoals Ed Koch, een ex-burgemeester van New York, deed. Hij was beroemd vanwege zijn geestige „Hoe doe ik het?” Gewoonlijk deed hij het prima, maar een deel van zijn succes was zijn vermogen om open te staan voor kritiek. De ongelukkige manager van *The Best Exotic Marigold Hotel*, in de film met die titel, staat net zo open voor feedback.

Als ik doceer aan het Jewish Theological Seminary vraagt het opleidingsinstituut de studenten aan het einde van het semester om mij te evalueren. Die commentaren geven inzicht. Ik zal nooit vergeten dat een jonge man me, jaren geleden, zei dat ik een goede cursus had gegeven. Maar, zo ging hij verder, bij de meeste studenten die hun meningen in de klas gaven, reageerde ik op hun opmerkingen met een knik of met 'goed!'. Maar er was een student op wie ik altijd met een brede glimlach reageerde. Zonder het me te realiseren, gaf ik de anderen het gevoel tekort te schieten door mijn overvloedig prijzen van die ene student. Een grote fout voor elke leraar.

Dus een boodschap die we uit sidra Korach kunnen meenemen is dat hoe hard je ook werkt ten behoeve van anderen, hoe zuiver je motieven ook zijn, je moet erachter zien te komen hoe zij jouw handelen beoordelen.

De sidra eindigt met de voorschriften over het geven van de tienden aan de Levieten. Aangezien Mosjé en Aharon beiden Levieten zijn, is dit de wijze waarop God steun geeft aan de leden van de stam die hun heilige werk doen (en '*kadosj*', heilig, is een steeds terugkerend begrip in de sidra). In zekere zin is deze serie voorschriften een antwoord op de rebellie van Korach. Omdat Mosjé op een zeker moment zegt: „*Lo chamor echad mehem nasati*”, 'Ik heb van niemand een ezel genomen' (Bemidbar/Numeri 16:15) is de onderliggende boodschap dat mensen soms denken dat leiders giften, bijvoorbeeld in beslag genomen dieren, voor zichzelf houden. (Sjmoeël verwoordt later iets soortgelijks in I Sjmoeël/Samuel 12:3).

Door duidelijk te maken dat de Levieten recht hebben op hun tienden, zegt God dat er geen enkele reden is voor het achterdochtige vermoeden dat de dienaren van de publieke zaak zakkenvullers zijn. De Levieten, inclusief de kohaniem (priesters) onder hen, zullen worden beloond voor hun werk. Het bedrag is bekend en transparant. Dat zou het roddelen moeten stoppen. Kort gezegd, de sidra gaat over het vertrouwen in de overheid, een belangrijk onderwerp waar we vandaag de dag nog immer mee worden geconfronteerd, en hij geeft een redelijke, werkzame oplossing, voor de leiders en voor het volk.